

6 FOKUS

ECHA POLSKIE

12 Znów o aborcji. Niebezpieczna, nielegalna, niemożliwa

14 Reparacje wojenne.
A jednak się nam należą!

WYDARZENIA

16 Skok stulecia.

Toporkiem w szybę
– i po brylantach

18 Wybory w Hongkongu.

„Zbuntowana mniejszość”
ma większość!

20 Papua – nowa secesja.

Czy rozkwitnie Bougainville?

Swawolny Andy
Książę Yorku
w Nowym Jorku

O TYM MÓWI ŚWIAT

22 Plagi Italii.

Jak nie powódź, to... rząd

PROFILE

26 O nich się mówi:

Weronika Didusenko

Michael Bloomberg

Chris Martin

Marie Kondo

Emma Coronel Aispuro

LUDZIE

28 Książę Andrzej.

Umoczony w seksaferze

32 Luiz Inácio Lula da Silva.

Wyszedł z celi. Zaraz wraca?

34 Ali as-Sistani. Irańczyk rządzi w Iraku

38 Stephen Miller.

Dyżurny rasista z Białego Domu

REPORTAŻ

40 Vox populi.

Na kogo głosowałby Don Kichot

42 Pożegnanie z Workutą.

Rozkradzione radzieckie eldorado

Orzeł Biały
W szponach złodziei

16

18

Embargo dla policji
Przerwa w dostawie gazu

28

22

Na placu Świętego Marka...
... przydałaby się arka

32

Uwolni Brazylię
Jeśli go nie zamkną

34

Zawód: teolog
Powołanie: polityk

42

Najdalsze miasto...
... na wschodzie Europy

Perła
Karaibów
Patrzy z góry
na sąsiadów

46

46 **Gdzie najlepiej?** I dlaczego w Dominikanie?

50 **Szkoła koraniczna.** Lekcja rachunków:
trzy razy po dziesięć razów

FOTOSTORY

54 **W starym kinie.**

Nowy Jork ma swój Paris

OBYCZAJE

56 **Chińskie swaty.**

Wiwat martwa para!

58 **Dramat imigrantek.**

Cypryjki gorszego sortu

62 **Uzbeckie metody.**

Państwo walczy z rozrzutnością

Chciał na studia
Trafił do... budy

50

ROZMOWA

64 **Amaryllis Fox.**

Najmłodsza tajna agentka CIA

KOMPAS

68 **Skąd jesteś, Mikołaju?**

Ze Skandynawii? A konkretnie?

HISTORIA

72 **Opowieść grudniowa.**

Jak biskup został handlowcem

76 **Grace Kelly.** Od sławy w Hollywood
do przepaści w Monako

80 **MIKROFORUM**

O tych krajach piszemy:

BRAZYLIA (s. 32) **CHINY** (s. 18, 56) **CYPR** (s. 58)
DANIA (s. 68) **DOMINIKANA** (s. 46) **FINLANDIA**
(s. 68) **HISZPANIA** (s. 40) **IRAK** (s. 34) **IRAN** (s. 34)
MONAKO (s. 76) **NIEMCY** (s. 14, 16) **NIGERIA** (s. 50)
NORWEGIA (s. 68) **PAPUA-NOWA GWINEA** (s. 20)
POLSKA (s. 12, 14) **ROSJA** (s. 42) **SZWECJA** (s. 68)
USA (s. 28, 38, 64, 72, 76) **UZBEKISTAN** (s. 62)
WIELKA BRYTANIA (s. 28) **WŁOCHY** (s. 22)

Na wyspie Afrodyty...
... znikają kobiety

58

Sama z wrogiem
Sztuka udawania

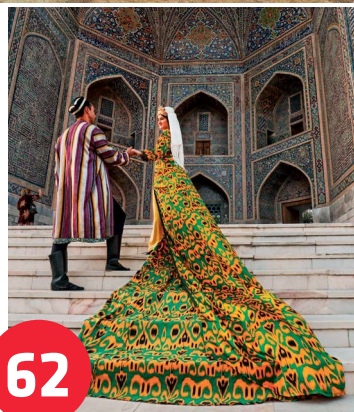
64

76

Gwiazda w koronie
Rola życia

62

Dziś wesele
Jutro płacz i płąć

Święty i jego
prezenty
Jeszcze zimne...

68

Poznaj sylwetki i twórczość nominowanych
do Paszportów POLITYKI 2019:

polityka.pl/paszporty

#PaszportyPolityki

Główni Partnerzy Paszportów POLITYKI 2019

Partnerzy Paszportów POLITYKI 2019

Partner kategorii
Literatura

Partner kategorii
Teatr

Partner kategorii
Sztuki Wizualne

Partner kategorii
Kultura Cyfrowa

Partner kategorii
Muzyka Popularna

Partner kategorii
Muzyka Poważna

Kup książkę

ROSJA

Idzie zima!

Meteorolodzy zapowiadają, że ta zima będzie w Europie naprawdę surowa. Nad kontynent nadciąga masa polarne powietrza znaną Syberii, co już odczuwają mieszkańcy Rosji i wschodniej Ukrainy. Ciepłe czapki i szaliki na pewno przydadzą się mieszkańcom Błagowieszczeńska w obwodzie amurskim na północy Rosji (na zdjęciu), gdzie w pierwszych dniach grudnia temperatura w dzień wynosiła średnio -18 stopni, by w nocy spadać nawet do -30. Z kolei prognozy dla zachodniej części kontynentu mówią o niżu znanym z Atlantyku, który może przynieść obfite deszcze. Oba fronty spotkać się mogą nad Polską, co oznacza ulewę zamiennie z atakami mrozu. Jest też dobra wiadomość – luty ma być piękny.

STREFA GAZY

Maraton kobiet

W Chan Junus na południowym krańcu strefy Gazy odbył się maraton, który miał zwrócić uwagę opinii publicznej na sytuację Palestynek. Uczestniczki biegu żądały położenia kresu przemocy wobec kobiet. Według najnowszych dostępnych badań sondażowych (z 2014 roku) prawie 40 proc. mieszkanek strefy Gazy doświadczyło w ciągu tamtego roku przemocy domowej.

HISZPANIA

Krwawy protest

Działacze i działaczki walczący o prawa zwierząt zorganizowali happening na Placu de Catalunya, czyli na głównym placu w Barcelonie, by protestować przeciwko produkcji futer i skór. Aktywiści rozebrali się do naga i wysmarowali sztuczną krwią. Podobne protesty prowadzone są już od prawie piętnastu lat. Organizatorzy twierdzą, że zimowa aura nie odstrasza chętnych i co roku w happeningach bierze udział coraz więcej ludzi. Katalonia od czasów rewolucji przemysłowej jest ważnym ośrodkiem produkcji tekstyliów, odzieży i wyrobów skórzanych (roczne obroty w branży przekraczają 300 mln euro).

Niebezpieczna, nielegalna, niemożliwa

Polska jest jednym z nielicznych państw Europy, gdzie ustawowo zabrania się aborcji. A Sejm zamierza jeszcze bardziej zaostrzyć prawo.

W Europie tylko na Malcie obowiązują surowe przepisy zabraniające aborcji. Podobne prawo obowiązywało do niedawna w Republice Irlandii (zakaz zniesiono po sensacyjnym referendum w maju 2018 roku) i w Irlandii Północnej (zliberalizował je parlament w Londynie, a lokalne ciało ustawodawcze w Belfaście nie skorzystało z prawa weta). Z większych państw europejskich zakaz pozostał już tylko w Polsce. Więcej – ma zostać zaostrzony, by aborcja stała się nad Wisłą niebezpieczna, nielegalna i de facto niemożliwa. W znacznej mierze już tak jest, zwłaszcza w przypadku uboższych i gorzej wykształconych Polek.

Metody może i drakońskie, ale celem jest – jak podkreśla rządząca partia Prawo i Sprawiedliwość (PiS) – wzrost przyrostu naturalnego w starzejącym się kraju. Niestety, liczby temu przeczą. Według organizacji Guttmacher Institute zakazy przyczyniają się do wielu tragedii, ale bynajmniej nie zwiększają liczby urodzeń. A najwięcej przypadków aborcji notuje się tam, gdzie jest surowo zabroniona, czyli w Ameryce Południowej i na Karaibach. Tam też stwierdzono najwyższy odsetek śmiertelności w wyniku dyktando

przeprowadzonych zabiegów. Na całym świecie ponad 30 tys. kobiet rocznie umiera przy próbie aborcji. – Zaledwie 1066 Polek mogło w zeszłym roku przerwać legalnie ciążę – podaje Krystyna Kacpura, dyrektorka Federacji na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny. Liczbę kobiet dokonujących nielegalnych zabiegów szacuje się w całym kraju na około 150 tysięcy.

Premia za opór

Po upadku komunizmu opozycja, która doszła wówczas do władzy, postanowiła zakazać aborcji (legalnej i dostępnej na życzenie od 1956 roku). Było to posunięcie powszechnie postrzegane jako nagroda za wio-

Ponad dwa tysiące Polek co roku odwiedza niemieckie kliniki. Czy będzie ich jeszcze więcej?

dadą rolę Kościoła w ruchu oporu przeciw systemowi w PRL. Znaczna część opozycji wyrastała pod jego skrzydłami. – To Kościół i politycy decydują za nas – powiada Kacpura. Silny opór społeczny doprowadził do zawarcia w 1994 roku obo-

wiązującego obecnie „kompromisu aborcyjnego” (dopuszcza zabieg, gdy ciąża zagraża życiu i zdrowiu matki, jest wynikiem przestępstwa albo gdy płód jest ciężko i nieodwracalnie uszkodzony).

Jednak nawet gdy przerwanie ciąży jest dozwolone, zabiegi przeprowadza się coraz rzadziej. Lekarz dokonujący aborcji musi się liczyć z karą pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do ośmiu lat. Jest jeszcze tzw. klauzula sumienia, która daje lekarzom w publicznych placówkach prawo do odmowy zabiegu nawet w dopuszczalnych przypadkach. Klauzula ma objąć również aptekarzy, którzy niebawem sami będą mogli decydować, czy chcą sprzedawać środki antykoncepcyjne i pigułkę „dzień po”, czy też nie. A szkoły niemal całkowicie wycofały się z edukacji seksualnej. – W Polsce bardzo rzadko otwarcie mówi się o sferze seksualności. Dotyczy to również wielu rodziców, którzy w ogóle nie rozmawiają z dziećmi na ten temat lub robią to nader niechętnie – tłumaczy Aleksandra, Polka i katoliczka mieszkająca w Niemczech.

Po zwycięstwie wyborczym konserwatywnego PiS w 2015 roku temat powrócił. Coraz bardziej nacjonalistyczną retorykę „ubogacono” hasłami antyaborcyjnymi. W roku 2016 usiłowano wprowadzić całkowity zakaz aborcji oraz kary więzienia do pięciu lat dla kobiet poddających się zabiegowi. Domagano się nawet śledztwa w spra-

Tymczasem w Niemczech...

W Republice Federalnej Niemiec kobieta może bez przeszkód legalnie przerwać ciążę – pod warunkiem, że zasięgnie porady w specjalistycznej placówce i podda się zabiegowi przed upływem dwunastego tygodnia ciąży. Ale i tu aborcja jest niezgodna z prawem (nie jest jednak karalna) poza wypadkami, kiedy istnieją przesłanki medyczne lub ciąża jest wynikiem gwałtu.

Inaczej przedstawia się kwestia reklamowania zabiegów. Artykuł 219a kodeksu karnego zabrania takich praktyk, w tym zamieszczania przez lekarzy na stronach internetowych informacji, że dany gabinet oferuje usługi aborcyjne. Naruszenie zakazu jest zagrożone karą grzywny lub pozbawienia wolności do dwóch lat. W Bundestagu od dłuższego czasu toczy się zażarty spór o wykreślenie owego przepisu. Rząd jest w tej kwestii podzielony. Socjaldemokraci woleliby usunąć ten artykuł z kodeksu, chadecy nie chcą zmian. Nic nie zapowiada szybkiego rozstrzygnięcia.

NA PODST. MONDA MAGAZIN, FOREIGN POLICY

wie „podejrzanych” samoistnych poronień.

Choć liczne protesty, nazwane czarnymi marszami, znów wstrzymały proces legislacyjny, w nowym Sejmie może on ruszyć od nowa. Prezydent Andrzej Duda deklaruje gotowość podpisania ustawy całkowicie zakazującej aborcji. Dlatego w Polsce regularnie dochodzi do kolejnych demonstracji. Społeczeństwo ma w tej kwestii klarowną opinię: 70 proc. Polaków sprzeciwia się nowelizacji ustawy. – Uważam, że każda kobieta ma prawo do samodzielnej decyzji. W Polsce Kościół nadal ma wielkie wpływy. Duchowni uważają, że ludzie mają robić to, czego chce Kościół. To mi się nie podoba – mówi Aleksandra.

Ciocia Basia pomoże

Powody, dla których Polki przerywają ciążę, są bardzo różne. Czasem zagrożone jest życie płodu lub matki, czasem warunki życiowe nie pozwalają na urodzenie dziecka. Zdarza się też, że ciąża jest wynikiem gwałtu, a kobieta nie może znieść myśli, że ma urodzić i pokochać dziecko, które już zawsze będzie jej przypominać o traumie.

Organizacje kobiece wciąż donoszą o nowych tragediach związanych z pokątnym usuwaniem ciąży. Aby zapobiec kolejnym dramatom, w Berlinie działa Ciocia Basia. Nieformalna sieć aktywistek i aktywistów pomaga ciężarnym Polkom od 2015 roku. Kobiety zgłaszające się po pomoc – e-mailowo

lub telefonicznie – otrzymują najpierw wsparcie emocjonalne. Jeśli się decydują na aborcję, Ciocia Basia pokrywa koszty przyjazdu do Niemiec i noclegu, zapewnia też konsultację psychologiczną. – Kobiety pomagają kobietom. W Polsce jest mnóstwo zdesperowanych młodych dziewczyn, które przez ciążę nie mogą skończyć szkoły i nagle zamyka się przed nimi wiele możliwości – tłumaczy Aleksandra. – Sama mam córkę. Dzieci są czymś cudownym. Ale jeśli tylko komplikują życie, nikomu to nie służy, także im. Nierzadko wychowują się w bardzo trudnych warunkach, czują się osamotnione i nikomu niepotrzebne.

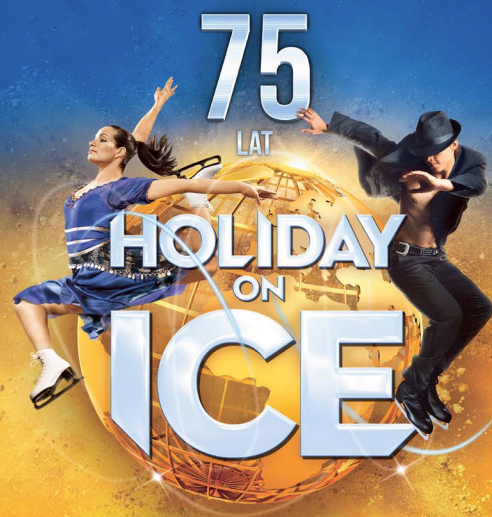
Ciocia Basia utrzymuje się z datków. W internecie można wspomóc sieć finansowo. „Tylko dzięki twojej wpłacie Ciocia Basia będzie mogła pomóc Ewie!” – czytamy. Ewa jest matką trojga dzieci w kolejnej, niechcianej ciąży. Wszyscy razem są przewlekłe chorzy. Partner uważa, że to tylko jej problem. Ewa wie jedno: nie da rady opiekować się jeszcze jednym chorym dzieckiem. Podobnie jak ona myśli ponad dwa tysiące Polek co roku odwiedzających niemieckie kliniki. Czy będzie ich jeszcze więcej? Nikt nie wie, jak potoczą się losy ustawy antyaborcyjnej. Aleksandra jest jednak przekonana, że dyskusja na temat jej zaostrzenia wkrótce się skończy. – Wierzę w ludzi – mówi. – W końcu rozum zwycięży.

NA PODST. MONDA MAGAZIN,

FOREIGN POLICY

Kup książkę

REKLAMA

SHOWTIME

NAJLEPSZA NA ŚWIECIE
REWIA NA LODZIE

27, 28, 29 MARCA 2020
ARENA GLIWICE

BILETY: WWW.PRESTIGEMJM.COM

Prestige
MJM

Arena Gliwice

onet

STRÖER

VIXON

PRESS
SERVICE

pap

di. ektaw